

Two-pager - Verkenning uitvoeringsstrategie langjarige infra en woningbouw

aangepaste versie n.a.v. RFL 17 december 2024

DG Ruimtelijke Ordening

DGRO - Ruimtelijke
Ontwikkeling
Verstedelijking & Energie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Contactpersoon

Bescherming Persoonlijke Levensfeer

memo

Datum

5 december 2024

Verkenning uitvoeringsstrategie langjarige infra en woningbouw

Nederland staat voor een grote woningbouwopgave van ongeveer één miljoen woningen in de periode 2024 t/m 2033. Om het woningtekort tegen te gaan worden door het kabinet afspraken gemaakt om structureel 100.000 betaalbare en passende woningen per jaar te realiseren.¹ Demografische ontwikkelingen zorgen ervoor dat in de periode hierna waarschijnlijk ook een opgave blijft bestaan.²

Om deze woningbouwontwikkeling op langere termijn, richting 2040/2050, mogelijk te maken wordt in het voorontwerp Nota Ruimte ingezet op een structuurversterking van het stedelijk netwerk Nederland. Dit vraagt om een regionaal gedifferentieerde strategie (VISA-model³) passend bij de ruimtelijk-economische ontwikkeling en langjarig afgestemde keuzes ten aanzien van investeringen in infrastructuur en woningbouw.

Dit kabinet doet veel op het gebied van bereikbaarheid, zowel op instandhouding als op aanleg. Zonder ontwikkeling van onze infrastructuur is het niet mogelijk om de verwachte bevolkingsgroei te accommoderen en wonen en werken bereikbaar te houden. Langjarige investeringen in infrastructuur zijn benodigd om de toekomstige ontsluiting van veranderend Nederland op orde te houden. Daarom heeft dit kabinet 2,5 miljard extra middelen gereserveerd voor ontsluiting van woningbouw. Dit is aanvulling op de middelen (7,5 miljard euro) die het vorige kabinet beschikbaar heeft gesteld. Tegelijkertijd is afgelopen jaren ook gebleken dat niet alles tegelijk kan vanwege o.a. een krappe arbeidsmarkt en uitdagingen in de vergunningverlening voor stikstof. Daarnaast is het noodzakelijk om vooruit te kijken welke grote infrastructuurprojecten de regionaal-economische ontwikkeling en woningbouw op langere termijn kunnen accommoderen en te onderzoeken welke financieringsvoorwaarden passend zijn om deze projecten te kunnen realiseren.

Nieuwe vervoerslijnen zoals de Lelylijn en IJmeerverbinding kunnen op langere termijn meer verstedelijking mogelijk maken en bijdragen aan uitbreiding van het stedelijk netwerk Nederland richting noorden, oosten en zuiden. Voor de kortere en middellange termijn is de uitbouw of het vergroten van de capaciteit van bestaande regionale en nationale systemen van vervoer effectiever. Deze

¹ Rapportage 'Publieke financiële opgave woningbouw in Nederland' d.d. 12-09-24.

² [Home | Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050](#)

³ Gerichte ruimtelijke strategie uit Voorontwerp Nota Ruimte die inzet op vitaliseren, initiëren, stimuleren of accommoderen (VISA) ten behoeve van een goede balans tussen wonen, werken, voorzieningen en groen.

ondersteunen al in gang gezette woningbouwprojecten op plekken waar nu het oplossen van het woningtekort urgent is, zijn relatief goedkoper en sneller te realiseren en zijn minder complex in planning en aanleg.

DG Ruimtelijke Ordening
DGRO - Ruimtelijke
Ontwikkeling
Verstedelijking & Energie

Ten aanzien van de verkenning strategie voor langjarige infrastructuur en woningbouw stellen IenW en VRO voor om de volgende onderzoeksvragen binnen het kabinet uit te werken:

Datum
5 december 2024

- Welke structuurversterkende projecten in mobiliteit zijn nodig om op lange termijn regionale (economische) ontwikkeling en grootschalige woningbouw mogelijk te maken? En welke niet?
- Welke (jaarlijkse) investeringsbedragen zijn (in theorie) grosso modo met dergelijke investeringen gemoeid?
- Zijn dergelijke investeringen in de praktijk ook te realiseren, gegeven schaarste aan ruimte, stikstofruimte en personeel (bij RWS, maar ook bij marktpartijen)? Welk aanvullend beleid (aanvullende arbeidsmigratie, stikstofreductie) is nodig om deze schaarsten op te heffen? En wat is vervolgens een geloofwaardig investeringsritme?
- Welke investeringen verdienen gegeven deze schaarsten prioriteit – dit ook gegeven de noodzaak dat we het bestaande areaal ook moeten onderhouden, en dat ook in toenemende mate inzet van menskracht, materiaal en middelen vraagt?
- Hoe kunnen structuurversterkende investeringen in mobiliteit op de langere termijn gefinancierd worden? Op welke manier past dit in de begrotingsstructuren?

Voorwaarden opdracht

- 1) Gezamenlijke opgave IenW (vanuit de verantwoordelijkheid voor mobiliteit en het Mobiliteitsfonds) en VRO (vanuit de verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ordening en woningbouw) in samenwerking met andere departementen en FIN.
 - a. Indien akkoord RFL: uitwerking plan van aanpak inclusief benodigde capaciteitsvraag met betrokken departementen uitwerken.
- 2) Doel verkenning: komen tot langetermijnperspectief en uitvoeringsstrategie voor de bereikbaarheid van veranderend Nederland (economie, mobiliteit en woningbouw).
 - a. De impact van economische ontwikkeling wordt hierin meegenomen. Wonen en werken dienen in balans met bereikbaarheid te worden gezien.
- 3) Probleemstelling wordt nader uitgewerkt in relatie tot huidig instrumentarium.
- 4) Er mag out of the box worden gedacht, waarbij verschillende financieringsvarianten en -bronnen worden uitgewerkt. Voldoen aan MIRT-spelregels en begrotingsregels blijft van belang.
- 5) Goede wisselwerking met de Nota Ruimte. En verbinding met het traject om voor de middellange termijn (tot medio 2034) potentie voor extra grootschalige woningbouwlocaties in beeld te brengen en tot aanwijzing van deze gebieden te komen.
- 6) Planning: oplevering is voorzien in zomer 2025 in Uitvoeringsagenda Nota Ruimte. In april '25 wordt een tussenversie in het kabinet besproken.